

Бекітемін

Астана қаласы Білім
басқармасының басшысы

К. Сенгазыев

2022 ж. «02» _____

Эксперименттік алаң туралы ереже**1. Жалпы ереже**

1.1. Осы Ереже Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» Заңының 10-бабының 5-тармағы, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2015 жылғы 27 наурыздағы №139 «Білім беру ұйымдарында эксперимент режимінде іске асырылатын білім беру бағдарламаларын әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізу қағидалары» бұйрығы негізінде жасалды және Астана қаласының Білім басқармасымен білім беру ұйымының эксперименттік алаң мәртебесіне ие болу шартын белгілейді, оның қызметі білім беру жүйесін дамыту мақсатында, оқыту мен тәрбиелеудің инновациялық білім беру модельдерін іске асыруға, оны ғылыми, ұйымдастырушылық, мазмұндық, қаржы-экономикалық, кадрлық және материалдық - техникалық қамтамасыз ету мәселелерін шешуге бағытталған.

Білім беру ұйымдары Қазақстан Республикасы Оқу - ағарту министрінің 2022 жылғы 23 қыркүйектегі №406 бұйрығымен бекітілген «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын» бекіту туралы бұйрығының негізгі ережелерін ескере отырып, эксперименттік білім беру бағдарламаларын әзірлейді.

1.2. Осы Ережедегі эксперименттік қызмет деп білім беру жүйесінің әртүрлі субъектілерінің оқытудың, тәрбиелеудің жаңа мазмұны мен технологияларын, білім беру сапасын басқарудың, бақылаудың жаңа тетіктерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізу жөніндегі, сондай-ақ білім беруді дамытудың ведомстволық нысаналы бағдарламасында және білім беру саласындағы басым бағыттарды айқындайтын өзге де нормативтік құқықтық актілерде көзделген басқа да бағыттар бойынша қызметі түсініледі.

1.3. Эксперименттік қызметке білім беру ұйымдарының педагогикалық және ғылыми-педагогикалық қызметкерлері, ғылыми-зерттеу ұйымдарының тартылған ғылыми қызметкерлері, оқу-әдістемелік және әдістемелік қызметтердің қызметкерлері, білім беруді басқарудың мемлекеттік органдары, қоғамдық ұйымдар мен бірлестіктер, меншіктік ұйымдық-құқықтық нысана мен нысанына қарамастан өзге де ұйымдар қатыса алады.

1.4. Эксперименттік қызметтің күтілетін түпкілікті нәтижесіне және оның әлеуметтік маңыздылығына қарай осы Ережеде белгіленген тәртіппен осы жұмысқа қатысатын білім беру ұйымдарына қалалық эксперименттік алаңдар мәртебесі берілуі мүмкін.

1.5. Қалалық эксперименттік алаңдардың құрамына эксперимент нәтижелерін білім беру практикасында қолданатын эксперимент жүргізудің бірыңғай бағдарламасымен біріктірілген бір немесе бірнеше білім беру ұйымдары кіруі мүмкін.

2. Эксперименттік алаңды басқару

2.1. Эксперимент режимінде инновациялық бағдарламаларды іске асыратын білім беру ұйымдары (Мектепке дейінгі білім беру ұйымдары, орта мектептер, мектеп-лицейлер, мектеп-гимназиялар, қосымша білім беру ұйымдары, арнайы білім беру ұйымдары, техникалық және кәсіптік білім беру) эксперимент алаңы бола алады.

2.2. Білім беру ұйымдары бір немесе бірнеше (бір уақытта үштен аспайтын) бағыттар бойынша эксперименттік қызметке қатыса алады.

2.3. Эксперименттік қызметті жүргізуді үйлестіруді және бақылауды Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталық» МКҚК басшысы, жауапты әдіскерлері жүзеге асырады, ағымдағы бақылауды жетекшілік ететін орталық басшысының орынбасары жүзеге асырады.

2.4. Эксперименттік қызметтің ғылыми жетекшісі ғылыми дәрежелері мен атақтары бар жоғары оқу орындары мен білім беру ұйымдарының педагогтері бола алады.

2.5. Білім беру ұйымдарының эксперименттік қызметін үйлестіру мақсатында Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК жанынан сараптамалық кеңес (Қалалық сараптамалық кеңес) құрылады, оның қызметі сараптамалық кеңес туралы Ережемен белгіленеді.

2.6. Қалалық Сараптамалық кеңес құрамына білім беру ұйымдарының, жоғары оқу орындарының, өңірлік кәсіпкерлер палатасының, жергілікті атқарушы органдардың және т. б. өкілдері кіруі мүмкін.

3. Эксперименттік алаң мәртебесін беру тәртібі

3.1. Білім беру ұйымдарына қалалық эксперименттік алаңдар мәртебесін беру осы Ережеде және басқа да нормативтік құқықтық актілерде белгіленген тәртіппен Сараптамалық кеңестің хаттамасы негізінде Астана қаласы Білім басқармасының бұйрығымен жүзеге асырылады және білім беру ұйымы мәртебесінің, олардың ұйымдық-құқықтық нысаны мен бағыныстылығының өзгертуіне әкеп соқпайды.

3.2. Эксперимент алаңын ашу үшін білім беру ұйымдарының басшылары Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК-ға келесі құжаттарды ұсынады (1-қосымша):

1) базасында эксперимент өткізілуі жоспарланып отырған білім беру ұйымының атауы мен орналасқан жері (заңды, нақты мекенжайы, байланыс деректері) көрсетілген эксперименттік білім беру бағдарламаларын енгізу туралы жазбаша өтінім;

2) эксперименттік білім беру бағдарламасының қысқаша түйіндемесін, оның білім беру жүйесін дамыту үшін әлеуметтік маңыздылығының ғылыми негіздемесін;

3) эксперименттік кадрлық, экономикалық, материалдық-техникалық және ғылыми қамтамасыз етілуі бойынша алдына ала жасалған есептеулерді;

4) білім беру ұйымының педагогикалық кеңесінің немесе оқу-әдістемелік бірлестігінің хаттамасынан үзінді;

5) эксперименттік білім беру бағдарламасы.

3.3. Білім беру ұйымдарында қалалық эксперименттік алаңдар мәртебесі эксперимент бағдарламасында белгіленген мерзімге дейін жүзеге асырылады. Эксперименттік жұмыс белгіленген мерзімде аяқталғаннан кейін білім беру ұйымы сараптамалық кеңеске жабылу жөніндегі және алаң қызметінің аяқталуы бойынша қорытынды есептер мен өтінімі бере отырып, қалалық эксперименттік алаң құрамынан шығарылады. Қалалық эксперименттік алаң құрамындағы жұмыс мерзімі сараптамалық кеңестің шешімі бойынша білім басқармасының бұйрығымен ұзартылуы мүмкін.

3.4. Қалалық эксперименттік алаң құрамынан шығару Сараптамалық кеңестің шешімі негізінде Астана қаласы Білім басқармасының бұйрығымен жүзеге асырылады.

3.5. Білім беру ұйымын мерзімінен бұрын қалалық эксперименттік алаң құрамынан шығару келесі жағдайларда мүмкін:

- білім беру ұйымының жұмыс бағдарламасында бекітілген міндеттемелерді тиісінше орындамауы;

- жобаны іске асыруды жалғастырудың мүмкін еместігін немесе орынсыздығын, атап айтқанда, білім алушылардың дайындық деңгейі мен сапасының төмендеуін куәландыратын аралық нәтижелер алынған жағдайда;

- білім беру ұйымының эксперименттік алаңды жабуына бастамашылық жасауы бойынша.

3.6. Білім беру ұйымдарындағы эксперименттік алаң қызметінің мониторингін жүзеге асыру үшін білім беру ұйымының әдістемелік кеңесі, уақытша сараптама топтары сараптама кеңесінің хатшысына жарты жылдық аралық есепті және бір жылдық қорытынды есеп тапсырады.

4. Білім беру ұйымдарының құқықтары мен міндеттері, қалалық эксперименттік алаңдардың құрамына кіреді

4.1. Қалалық эксперименттік алаңдардың құрамына кіретін білім беру ұйымдарының құқығы бар:

- білім беру мақсаттарына, міндеттеріне, мазмұнына, білім беру үдерісін ұйымдастыруға, педагогикалық әдістер мен технологияларға, тәрбие құралдарының жүйесіне өзгерістер енгізуге;

- білім беру үдерісінің жұмыс режиміне және басқару құрылымына, қаржы-шаруашылық қызметті ұйымдастыруға өзгерістер енгізуге;

- өз базасында презентациялық және демонстрациялық қызметтің әр-түрлі әдістерін қолдануға;

- эксперименттік қызметтің негізгі бағыты бойынша білім беру бағдарламаларының жұмысын әзірлеу, құру және басқару.

4.2. Аталған құқықтар эксперименттік қызметті жүргізу бағдарламасын тиімді іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында көзделеді және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмеуге, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің денсаулығына, сондай-ақ дайындық деңгейі мен сапасына нұқсан келтірмеуге, білім беру үдерісіне қатысушылардың құқықтарын шектемеуге тиіс.

4.3. Қалалық эксперименттік алаңдардың құрамына кіретін білім беру ұйымдары міндетті:

- бекітілген зерттеу, эксперименттік жұмыстың бағдарламасын белгіленген мерзімде жүзеге асыруға;

- эксперименттік қызмет шеңберінде мемлекеттік білім беру стандарттарының талаптарынан төмен емес түлектерді даярлау деңгейі мен сапасын қамтамасыз ету;

- эксперименттік жұмыстарды жүзеге асырудың перспективалық жоспарына және Сараптамалық кеңес бекіткен есепті құжаттамаға қойылатын талаптарға сәйкес есепті материалды уақтылы тапсыруға (1-қосымша);

Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК-на бағдарламаның немесе перспективалық жұмыс жоспарының орындалмауына әкеп соғуы себеп болатын туындаған проблемалар туралы уақтылы хабардар ету.

4.4. Қалалық эксперименттік алаң мәртебесін алған білім беру ұйымдарының басшылары:

- ғылыми консультанттарды тарта отырып эксперименттік қызметті білім беру ұйымдардың деңгейінде жоспарлайды;

- мемлекеттік білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білім беру сапасын қамтамасыз етеді;

- эксперименттік қызмет мониторингін жүзеге асырады;

- эксперименттік қызмет бағыттарын жүзеге асыратын қатысушылардың - білім беру ұйымдары қызметкерлерінің біліктілігін арттыруды ұйымдастырады;

- эксперименттік қызмет барысында білім алушылар мен тәрбиеленушілердің өмірі мен денсаулығына, эмоционалды әл-ауқаты үшін жауап береді.

4.5. Материалдар мен өтінім беру мерзімі-ағымдағы оқу жылының 25 мамырына дейін.

Эксперименттік алаң қызметін сараптамалық кеңес отырысының қарастыруына ұсыну үшін қажетті құжаттар тізімі

Эксперименттік алаңдар қызметін сараптамалық кеңес отырысының қарастыруына ұсыну үшін келесі құжаттар тапсыру қажет:

1. Эксперименттік алаңдарды ашу үшін

1.1. Базасында эксперимент өткізілуі жоспарланып отырған білім беру ұйымының атауы мен орналасқан жері (занды, нақты мекенжайы, байланыс деректері) көрсетілген эксперименттік білім беру бағдарламаларын енгізу туралы жазбаша **өтінім**; эксперименттік білім беру бағдарламасының қысқаша түйіндемесін, оның білім беру жүйесінің дамуы үшін әлеуметтік маңызының ғылыми негіздемесін;

1.2. Эксперименттік білім беру бағдарламасы (эксперименттің негізгі идеялары, мақсаттары, бастапқы - теориялық - әдістемелік ережелері, эксперимент кезеңдері және әр кезең үшін болжамды нәтижелер; зерттеу әдістері, экспериментті өткізудің қажетті шарттары, бақылау әдістері, мониторинг және эксперимент нәтижелерінің нақтылығын қамтамасыз ету құралдары, эксперимент бағдарламасы бойынша оқу-әдістемелік әзірлемелер тізімі).

1.3. Бағдарламамен эксперименттің ұзақ мерзімді жоспары коса ұсынылады.

1.4. Эксперименттің ғылыми кеңесші (әдістемелік кеңесші) туралы ақпарат.

1.5. Эксперименттік кадрлық, экономикалық, материалдық-техникалық және ғылыми қамтамасыз етілуі бойынша алдына ала жасалған есептер.

1.6. Білім беру ұйымының педагогикалық кеңесінің немесе оқу-әдістемелік бірлестігінің хаттамасынан үзінді.

2. Эксперименттік алаңдарды жалғастыру үшін:

2.1. Өтініш;

2.2. Эксперименттік алаң қызметі туралы есеп;

2.3. Эксперименттік алаң қызметінің ағымдағы жылдағы тиімділігін растайтын материалдар (жинақтар, оқу-әдістемелік кешендер, мониторинг, компакт-дискілер, бейнематериалдар және т.б.).

3. Эксперименттік алаңдарды жабу үшін:

3.1 Өтініш;

3.2. Қосымшаны негіздей отырып, эксперимент алаңының қызметі туралы есеп (бағдарлама мен жоспарлардың орындалуы, кадрлардың өзгеруі, тағы басқа өзгерістер);

3.3. Орындалған эксперименттік алаң жұмысының өзін-өзі бағалауы;

3.4. Эксперименттік алаң қызметінің 3-жылғы нәтижесі, тиімділігін растайтын материалдар (жинақтар, оқу-әдістемелік материалдар, мониторинг, компакт-дискілер, бейнематериалдар және т.б.).

Глоссарий

Эксперименттік алаң - жаңа педагогикалық технологиялар мен білім берудің жаңа мазмұнын сынақтан өткізу үшін эксперимент режимінде білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымы.

Қалалық Сараптамалық кеңес – Астана қаласы әкімдігінің «Әдістемелік орталығы» МКҚК жанынан құрылған білім беру ұйымдарының білім беру эксперименттік бағдарламаларын қарастыру жөніндегі консультативтік-кеңесші орган.

Эксперименттік алаң мәртебесі – базасында эксперименттік жұмыс жоспарланатын білім беру ұйымдарының мақсаттарына, мазмұнына, нысанына, тәсілдеріне, құрылымына, жұмыс істеу режиміне және басқару жүйесіне өзгерістер енгізу құқығын береді.

Эксперименттік алаң қызметінің мониторингісі – эксперименттік алаңның қажетті нәтижеге немесе бастапқы болжамдарға сәйкестігін анықтау мақсатында жүзеге асыру процесін тұрақты бақылау.

Аманжол